

วตุตมานา และ ธาตุหมวด สุ ธาตุ และ กหุ ธาตุ
 วตุตมานา บอกปัจจุบันกาล แปลว่า -อยู่, ย่อม- , จะ-

* นำธาตุมาแจกกับวัตตมานาวิภัติ + ฐกาล บท วจนะ บุรุษ
 สุ ธาตุ + ณา ปัจจัย + ติ = สุณาติ ย่อมฟัง ฟังอยู่ จะฟัง

บุรุษ	ปรสสप्त		อตตโนप्त	
	เอก.	พหุ.	เอก.	พหุ.
ประณมบุรุษ	ติ	อนฺติ	เต	อนฺเต
มัธยมบุรุษ	สิ	ถ	เส	วฺเห
อุตตมบุรุษ	มิ	ม	เอ	มฺเห

- * แปลง อนฺติ เป็น เร
- * ใช้ เต แทน ติ ใช้ อนฺเต แทน อนฺติ
- * ใช้ เอ แทน มิ
- * มิ ม ทีฆะท้ายธาตุที่เป็นสระเสียงสั้น (อ)

หมวด สุ ธาตุ (ลง ญ, ณา ปัจจัย)

สุ ธาตุ เป็นไปในความฟัง (สุ+ณา+ติ) = สุณาติ ย่อมฟัง

วฺ ธาตุ เป็นไปในความร้อย (วฺ+ณา+ติ) = วฺณาติ ย่อมร้อย

สิ ธาตุ เป็นไปในความผูก (สิ+ณฺ=โณ+ติ) = สิโณติ ย่อมผูก

หิ ธาตุ เป็นไปในความไป (ป+หิ+ณา+ติ) = ปหิณาติ ย่อม
ส่งไป

อปฺ ธาตุ เป็นไปในความถึง (ป+อปฺ+อุณา+ติ) = ปาปฺณาติ ย่อมถึง

คหฺ ธาตุ เป็นไปในความถือ (คหฺ+ณฺหา+ติ) = คณฺหาติ ย่อมถือ, ย่อม
จับ

ทดสอบการแจกธาตุ

บุรุษ	ปรสฺสพท์		อตฺตโนปท์	
	เอก.	พหุ.	เอก.	พหุ.
ป.	สุณาติ	สุณฺนติ	สุณาเต	สุณฺนเต
ม.	สุณาสิ	สุณาถ	สุณาเส	สุณฺวเห
อุ.	สุณามิ	สุณาม	สุณเ	สุณามฺเห

ข้อควรรู้เบื้องต้นก่อนการแต่งและแปลประโยคบาลี

๑. ปัจจัยในกัตตุวาก ๑๐ ตัว คือ อ เอ ย ณฺ ณา นา ณฺหา
โอ เณ ฌย แบ่งลงในธาตุ ๘ หมวด ดังนี้

๒. รูปแบบกัตตุวาก

ประธานทำเอง เช่น สุโท โอทนํ ปจติ อ.พ่อครัว หุงอยู่ ซึ่งข้าวสุก

ทดสอบการแต่งประโยคกัตตุวาจก

๑. อ.เรา จะฟัง ซึ่งธรรม ของพระศาสดา ในวัดเชตวัน (เซตวน) ฯ
๒. อ.นางกุมาริกา ท. ย่อมร้อย ซึ่งระเบียบ ในเรือน ของมารดา ฯ
๓. อ.ท่าน ผูกอยู่ ซึ่งโค ด้วยเชือก ฯ

ทดสอบการแปลประโยคกัตตุวาจก

๑. เอโก เสฏฺฐิปุตุโต สายํ เวพฺพเน ธมฺมํ สุณาติ ฯ
๒. อมหากํ พุทฺธํ ปุเชตุํ ปุปฺพทามํ (พวงแห่งดอกไม้) วุณาม ฯ
๓. อิทานิ สตฺถุ สนฺติเก โสตาปตฺติผลํ ปาปฺพณาถ ฯ